

باستانشناسی و جغرافیای تاریخی قصص قرآن

تالیف: دکتر عبدالکریم بی‌آزار شیرازی

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۱	قرآن و باستان‌شناسی
۴	اهمیت باستان‌شناسی قرآن
۵	کاوش برای باستان‌شناسی آثار پیامبران
۶	جغرافیای تاریخی قصص قرآن
۹	فصل اول: باستان‌شناسی و جغرافیای تاریخی قصص قرآن در بین‌النهرین
۱۱	پیشگفتار
۱۱	جغرافیای تاریخی بین‌النهرین
۱۵	بخش اول: آثار و جغرافیای سرزمین آدم(ع)
۱۷	داستان آدم و حوا در قرآن
۱۸	آفرینش حوا
۱۹	آدم و حوا از نظر باستان‌شناسان
۱۹	آثار داستان آدم و حوا در شمال شرقی بین‌النهرین
۲۱	اثر باستانی دیگر از داستان آدم و حوا
۲۱	بهشت آدم

۲۴	هبوط گاه آدم و حوا در سرانندیب
۲۷	بخش دوم: آثار و جغرافیای سرزمین نوح (ع)
۲۹	حضرت نوح (ع) در بین النهرین
۳۱	فوران آبفشان
۳۴	داستان طوفان در الواح سومری
۳۶	لوحة سومری
۳۷	داستان طوفان در الواح بابلی
۳۸	حفاری باستان شناسان در جنوب بین النهرین
۴۰	آیا طوفان نوح عالمگیر بود؟
۴۱	لنگرگاه کشتی نوح
۴۴	کوه جودی از نظر باستان شناسان
۴۴	کشف الواح کشتی نوح
۴۶	آرامگاه حضرت نوح (ع)
۴۹	بخش سوم: آثار و جغرافیای سرزمین ابراهیم (ع)
۵۱	نام و زادگاه
۵۱	نام ابراهیم خلیل (ع)
۵۲	زادگاه ابراهیم (ع)
۵۳	شهر اور
۵۵	تاریخ تولد حضرت ابراهیم (ع)
۵۹	احتجاجات حضرت ابراهیم (ع)
۶۰	یکتا پرستی یا پرستش خدایان از نظر باستان شناسی
۶۱	پرستش بت و ستاره در بین النهرین
۶۴	جنبه هدایت و تربیت خورشید و ماه و ستاره
۶۵	احتجاج با ستاره پرستان
۶۶	احتجاج با ماه پرستان

۶۷	احتجاج با خورشیدپرستان
۶۹	ترس از طبیعت منشأ شرک
۷۱	جغرافیای تاریخی هجرت ابراهیم (ع)
۷۲	جغرافیای سیر مهاجرت حضرت ابراهیم (ع)
۷۳	از اور به کوفه
۷۳	از کوفه به کربلا
۷۵	از کربلا به بابل
۷۶	گفتگوی فرمانروای بابل با ابراهیم (ع)
۷۷	از بابل به حران
۷۹	حضرت ابراهیم در شهر حران
۸۱	بخش چهارم: آثار و جغرافیای سرزمین یونس (ع)
۸۳	حضرت یونس (ع) در نینوا
۸۵	نینوا
۸۷	جغرافیای تاریخی مسیر یونس (ع)
۹۰	سفر دریایی یونس (ع)
۹۰	یونس در کام ماهی
۹۲	محل فرود یونس از ماهی
۹۲	تائین نینوا
۹۳	قبر حضرت یونس (ع)
۹۵	فصل دوم: باستان‌شناسی و جغرافیای قصص قرآن در فنیقیه
۹۷	پیشگفتار
۹۷	جغرافیای فنیقیه
۹۸	عقاید مذهبی
۹۹	نقشه فنیقیه

۱۰۱	بخش اول: آثار پیامبران در سوریه
۱۰۳	سوریه
۱۰۳	جغرافیای تاریخی سوریه
۱۰۵	دیر راهب بحیرا در بصری
۱۰۶	جغرافیای تاریخی دمشق
۱۰۶	غار و مقامهای منسوب به ابراهیم (ع)
۱۰۷	هجرت ابراهیم (ع) به دمشق
۱۰۹	سر حضرت یحیی (ع) و سبط نبی حسین بن علی (ع)
۱۱۱	دو سند جنایت تاریخ
۱۱۲	مناره عیسی (ع)
۱۱۲	مسجد جامع دمشق
۱۱۵	قلعه سیف الدوله و مقام حضرت خضر در حلب
۱۱۶	غار اصحاب کهف در صالحيه دمشق
۱۱۷	بخش دوم: آثار پیامبران در لبنان
۱۱۹	جغرافیای تاریخی لبنان
۱۲۰	آثار شیت ابوالانبياء (ع) در بقاع لبنان
۱۲۲	آثار نوح و الیاس در کُرک
۱۲۴	آثار باستانی کرک
۱۲۵	بخش سوم: آثار پیامبران در فلسطین
۱۲۷	باستان‌شناسی فلسطین
۱۳۰	هجرت ابراهیم (ع) به کنعان
۱۳۰	اقامت حضرت ابراهیم (ع) در کنعان
۱۳۲	شهر ابراهیم خلیل
۱۳۳	تولد اسماعیل و پیدایش اسماعیلیان
۱۳۴	تولد اسحاق و پیدایش اسرائیلیان

۱۳۴	پیدایش قطوریان.....
۱۳۵	حضرت ابراهیم (ع) بنیانگذار فرهنگ و تمدنی سالم.....
۱۳۵	حضرت داود (ع).....
۱۴۰	باستان‌شناسی صنایع فلزات در عصر داود و سلیمان (ع).....
۱۴۲	مرقد حضرت زکریا (ع) در کوه زیتون.....
۱۴۳	بیت‌لحم زادگاه حضرت عیسی (ع).....
۱۴۵	باستان‌شناسی زادگاه عیسی (ع).....
۱۴۷	سکهٔ رایج در زمان تولد حضرت عیسی (ع).....
۱۴۷	کوه زیتون محل فرود انجیل بر عیسی (ع).....
۱۴۹	صخرهٔ مقدس پایگاه معراج پیامبر اکرم (ص).....
۱۵۰	حرم شریف و پایگاه معراج پیامبر و قبلهٔ اول مسلمین.....

فصل سوم: باستان‌شناسی و جغرافیای تاریخی قصص قرآن در اردن ۱۵۱

۱۵۳	پیشگفتار.....
۱۵۳	جغرافیای تاریخی اردن.....
۱۵۳	پیشینهٔ تاریخی.....
۱۵۵	عمان در عهد قدیم.....
۱۵۵	اردن در عهد قدیم.....
۱۵۵	نهر اردن یا شریعهٔ بزرگ.....
۱۵۶	اردن در دورهٔ اسلامی.....
۱۵۷	باستان‌شناسی اردن.....
۱۵۹	سرزمین پیامبرانی چون حضرت نوح، لوط، هود.....
۱۶۱	مقام نوح نبی (ع) در کُرک اردن.....
۱۶۲	مقام هود نبی (ع) نزدیک جرش.....
۱۶۳	وادی رَمّ سرزمین عاد.....

۱۶۵	ارم ذات العماد
۱۶۷	آثار ابراهیم (ع) در اردن
۱۶۹	شهرکهای قوم لوط
۱۷۰	غار حضرت لوط و همراهان در غورالصفی اردن
۱۷۴	حفاری پناهگاه لوط (ع) توسط موزه بریتانیا
۱۷۴	کشف آثار باستانی غار لوط توسط موزه بریتانیا
۱۷۵	آثار ایوب نبی (ع) در اردن
۱۷۷	مدین یا شعیب شهر
۱۷۹	چشمه‌های موسی (ع)
۱۸۰	مرقد هارون نبی (ع)
۱۸۲	محل وداع حضرت موسی (ع) یا قوم
۱۸۵	مقامات حضرت خضر (ع)
۱۸۶	موقعیت جغرافیایی مجمع البحرین: محل دیدار موسی (ع) یا خضر
۱۸۷	سفر علمی موسی و خضر (ع)
۱۹۱	آثار حضرت داود در اردن
۱۹۴	غار اصحاب کهف
۱۹۴	کاوش باستان‌شناسان در غار اردن
۱۹۸	مواد مومیایی
۱۹۹	درختی که پیامبر اکرم (ص) در زیر آن استراحت کردند
۲۰۰	اصل نامه پیامبر اکرم (ص) به هرقل
۲۰۱	شهدای جنگ مته
۲۰۵	فصل چهارم: باستان‌شناسی و جغرافیای تاریخی قصص قرآن در مصر
۲۰۷	پیشگفتار
۲۰۷	جغرافیای تاریخی مصر

۲۰۸		باستان‌شناسی مصر
۲۱۰		حضرت ابراهیم (ع) در مصر
۲۱۰		ابراهیم (ع) پایه‌گذار علم و تمدن
۲۱۱		یوسف (ع) و فرهنگ کشورداری
۲۱۱		سیر حضرت یوسف (ع) از کنعان به مصر
۲۱۲		باستان‌شناسی آثار یوسف (ع) در مصر
۲۱۳		دوران خشکسالی مصر از نظر باستان‌شناسی
۲۱۵		جغرافیای تاریخی محل استقرار خاندان یعقوب (ع) در گوشن مصر
۲۱۵		باستان‌شناسی محل استقرار خاندان یعقوب در مصر
۲۱۷		مدفن حضرت یوسف (ع)
۲۱۸		جسد مومیایی شده حضرت یوسف (ع)
۲۱۹		آثار باستانی فرعون عصر موسی (ع)
۲۲۰		کشف گفته قرآن در مورد شکنجه بنی اسرائیل در مصر
۲۲۲		گذرگاه دریایی حضرت موسی (ع) و بنی اسرائیل
۲۲۶		گذرگاه دریای سرخ از نظر باستان‌شناسی
۲۲۶		کشف جسد مومیایی شده فرعون
۲۲۸		محفوظ ماندن جسد فرعون
۲۳۰		دوران اقامت عیسی و مریم (ع) در مصر

فصل پنجم: باستان‌شناسی و جغرافیای تاریخی قصص قرآن در عربستان ... ۲۳۳

۲۳۵		پیشگفتار
۲۳۵		آثار باستانی عربستان
۲۳۷		مراسم حج و توبه عملی فرشتگان و آدم در مکه
۲۴۰		مکه فرودگاه آدم و حوا
۲۴۲		دریافت کلماتی از پروردگار

۲۴۲	کوه ابوقیس مدفن آدم و شیث
۲۴۵	حوا در کرانه دریای سرخ
۲۴۸	الحجر و مدائن صالح در شمال عربستان
۲۵۰	قوم ثمود
۲۵۰	مدائن صالح از نظر باستان شناسان
۲۵۳	نابودی ثمودیان بازمین لرزه
۲۵۴	اسکان ذریه ابراهیم (ع) در مکه
۲۵۵	راز اسکان ذریه ابراهیم (ع) در وادی بی کشت و زرع
۲۵۷	مهاجرت به سوی خدا
۲۵۸	خانواده ابراهیم (ع) و قبیله جرهم
۲۵۹	مأموریت برای تجدید بنای خانه خدا
۲۶۰	حجرالاسود
۲۶۱	غار حرا در کوه نور
۲۶۳	درخواست مناسک حج برای توبه و بازگشت
۲۶۴	املاء ابراهیم (ع) به ملتها
۲۶۶	طواف
۲۶۸	نماز طواف در مقام ابراهیم
۲۶۹	عرفات و مشعر ابراهیم (ع)
۲۶۹	به سوی قربانگاه
۲۷۲	تکرار آزمون ابراهیم و اسماعیل از بنی اسرائیل و بنی اسمعیل
۲۷۳	رمی شیطان
۲۷۴	نخستین تمنا و آرزوی ابراهیم (ع) در منی
۲۷۶	تکیرات
۲۷۶	درسی از قربانی ابراهیم (ع)
۲۷۷	تجلی خدا بر ابراهیم در مسجد خیف

۲۷۸	عیدی و عطایای الهی به ابراهیم
۲۷۹	عهد امامت با آل ابراهیم (ع)
۲۸۴	دین حنیف ابراهیم
۲۸۵	پاسخ به نظریه اسنوک
۲۸۷	محل تولد پیامبر اکرم (ص) در مکه مکرمه
۲۸۹	کشف آثار خانه پیامبر اکرم (ص) و خدیجه و فاطمه (س) در مکه
۲۹۲	آداب مهمانسرای خانه پیامبر اکرم (ص)
۲۹۵	خانه پیامبر اکرم و فاطمه (س) در مدینه
۲۹۷	قبور اهل بیت در بقیع

فصل ششم: باستان‌شناسی و جغرافیای تاریخی قصص قرآن در احقاف و سبا

۳۰۱	پیشگفتار
۳۰۱	جغرافیای تاریخی عمان
۳۰۵	بخش اول: باستان‌شناسی و قصص قرآن در احقاف
۳۰۷	کشف صحرای احقاف
۳۱۳	بخش دوم: باستان‌شناسی و قصص قرآن در سبا
۳۱۵	جغرافیای تاریخی سبا
۳۱۷	وفور نعمت در بوستانهای سبا
۳۲۰	نعمت امنیت و همبستگی قوم سبا
۳۲۱	کشفیات باستان‌شناسان در سبا
۳۲۲	کشفیات باستان‌شناسان در پایتخت سبا
۳۲۴	پرستش گوزن
۳۲۵	معبد القمر
۳۲۵	پرستش گاو
۳۲۶	الهه خیر و دوستی

ملکه سبا در قرآن.....	۳۲۷
سد مأرب در تنگه دو کوه بلق.....	۳۳۱
بنای سد مأرب.....	۳۳۱
علت ویرانی سد مأرب در قرآن.....	۳۳۳
دیدار سیاحان اروپایی از سد مأرب.....	۳۳۳
آثار اصحاب ایکه و قوم تبع در سبا.....	۳۳۵
آثار پیامبران در سبا.....	۳۳۶

فصل هفتم: باستان‌شناسی و جغرافیای تاریخی قصص قرآن در ترکیه..... ۳۳۷

پیشگفتار.....	۳۴۱
جغرافیای تاریخی ترکیه.....	۳۴۱
باستان‌شناسی ترکیه.....	۳۴۱
دوره اسلامی.....	۳۴۲
جبل اغری و فرودگاه آدم و نوح (ع).....	۳۴۵
جبل نمرود.....	۳۴۶
جبل و معبد نمرود.....	۳۴۷
غار حضرت ابراهیم (ع) و مادرش.....	۳۴۸
مسجد خلیل الرحمان.....	۳۴۹
غار حضرت ایوب (ع).....	۳۵۰
خانه حضرت مریم.....	۳۵۱
غار خفتگان افسوس.....	۳۵۲
شهر افسوس در یونان قدیم.....	۳۵۲
هفت خفته افسوس.....	۳۵۵
موزه پیامبر اکرم در استانبول.....	۳۵۸
آثار منسوب به پیامبر اکرم (ص).....	۳۵۹

۳۶۰	موهای منسوب به پیامبر اکرم (ص)
۳۶۱	دندان و مهر منسوب به پیامبر اکرم (ص)
۳۶۲	نامه پیامبر اکرم (ص) به پادشاه مصر
۳۶۳	جریان کشف نامه پیامبر اکرم (ص)
۳۶۴	شمشیر نبوی و ذوالفقار علوی
۳۶۵	ضریح و مسجد ابویوب انصاری صحابه پیامبر (ص)
۳۶۶	ابویوب انصاری صحابه پیامبر اکرم (ص)

فصل هشتم: باستان‌شناسی و جغرافیای تاریخی قصص قرآن در آسیای میانه و خاور دور

۳۶۹	پیشگفتار
۳۶۹	باستان‌شناسی شمال ایران
۳۷۱	آیات ذوالقرنین
۳۷۳	وجه تسمیه ذوالقرنین
۳۷۴	ذوالقرنین کیست؟
۳۷۸	محل سد سکندر
۳۷۹	ترمز و سد یاجوج و ماجوج
۳۸۰	شی‌هوانگ تی (قرن سوم ق.م)
۳۸۱	سفر به غرب
۳۸۲	سفر به شرق
۳۸۳	سفر به شمال
۳۸۳	سد ذوالقرنین یا دیوار چین
۳۸۶	کوروش سوم (۵۳۹ - ۵۶۰ ق.م)
۳۸۷	دلایل انطباق ذوالقرنین با کوروش
۳۸۹	محل سد آهنین کوروش در آسیای میانه

داریوش بزرگ (۵۲۲ - ۴۸۳ ق.م)..... ۳۹۰

دلایل انطباق..... ۳۹۰

نتیجه گیری از نظریات درباره ذوالقرنین..... ۳۹۱

فصل نهم: باستان‌شناسی و جغرافیای تاریخی قصص قرآن در ایران..... ۳۹۳

کشف آثار باستانی از ذبح عظیم فدای اسماعیل..... ۳۹۵

زرتشت پیامبر ایران باستان..... ۴۰۱

زرتشتیان یکتاپرست..... ۴۰۲

مکان پیدایش زرتشت..... ۴۰۲

روایات سنتی..... ۴۰۳

زادگاه زرتشت..... ۴۰۴

زمان پیدایش زرتشت..... ۴۰۵

پیام زردشت..... ۴۰۵

زرتشت در آثار باستانی..... ۴۰۸

نویسندگان باستانی..... ۴۰۸

دخمه زرتشتیان..... ۴۰۹

کتیبه‌های باستانی..... ۴۱۰

کتیبه‌های باستانی..... ۴۱۱

عزیر یا ارمیای نبی..... ۴۱۱

قبر عزیر یا ارمیا در میامی..... ۴۱۲

پیشگویی ارمیای نبی (ع) راجع به نبوت حضرت محمد (ص)..... ۴۱۴

مقبره دو پیامبر در سمنان..... ۴۱۵

چهار انبیاء در قزوین..... ۴۱۶

موقعیت تاریخی مدفن چهار پیامبر..... ۴۱۷

مرقد اشموئیل در ساوه..... ۴۱۸

۴۲۱		سابقه تاریخی ساوه
۴۲۱		سابقه تاریخی اصفهان در ارتباط با پیامبران
۴۲۲		اشعیای پیامبر (ع)
۴۲۲		مسجد اشعیاء
۴۲۳		اشعیاء نبی
۴۲۴		اشعیاء ثانی
۴۲۶		پیشگویی اشعیاء درباره حضرت محمد (ص)
۴۲۷		قبر یوشع پیامبر (ع)
۴۲۹		بقعه قیدار نبی (ع) جد پیامبر اکرم (ص) در جنوب زنجان
۴۲۹		حضرت قیدار نبی (ع)
۴۳۰		سابقه تاریخی شهر قیدار نبی (ع)
۴۳۱		بقعه اِستر و مُردخای نبی (ع) در همدان
۴۳۲		حجّی یا حجّای
۴۳۳		حقوق نبی (ع) در توسرکان
۴۳۴		سابقه تاریخی اکباتان اقامتگاه حقوق
۴۳۵		توسرکان مدفن حقوق (ع)
۴۳۷		پیشگویی حقوق از حضرت محمد (ص)
۴۳۸		دانیال نبی (ع) در شوش
۴۴۰		پیشگویی دانیال (ع) راجع به حکومت جهانی اسلام
۴۴۲		سابقه تاریخی مدفن حضرت دانیال (ع)

فصل دهم: باستان‌شناسی و جغرافیای تاریخی قصص قرآن کهن‌ترین نسخ تورات، انجیل و قرآن..... ۴۴۵

۴۴۷		باستان‌شناسی کتیبه‌های کهن
۴۴۸		تابوت عهد

۴۵۰	الواح حاوی (ده فرمان)
۴۵۱	جایگاه تورات در موزه هخامنشیان
۴۵۲	محل نگهداری آثار حضرت موسی و هارون
۴۵۳	نسخه‌های کهن کتاب مقدس
۴۵۷	چگونگی کشف طومار بحرالمیت
۴۵۹	محتوای طومار بحرالمیت
۴۶۰	تحقیقات باستان شناسان در غار قمران
۴۶۲	تأثیرپذیری طومار بحرالمیت از گاتاها
۴۶۴	فرهنگ و تمدن اسلامی
۴۶۵	قدیمی‌ترین نسخه قرآن
۴۶۶	کشف قرآن با خط امام علی (ع) در یمن
۴۶۷	شناسنامه قرآن با خط امام علی (ع)
۴۶۸	قرآن منسوب به امام سجاده (ع)
۴۷۲	پیریزی فرهنگ و تمدن جهانی
۴۷۳	نامه‌های رسول اکرم (صلی الله علیه و سلم)
۴۷۳	به امرا و ملوک
۴۷۴	۱. نامه پیامبر اکرم (ص) به نجاشی پادشاه حبشه
۴۷۶	۲. نامه پیامبر اکرم (ص) به منذر بن ساوی امیر بحرین
۴۷۷	۳. نامه پیامبر اکرم (ص) به خسرو پرویز پادشاه ایران
۴۷۸	کشف این نامه
۴۷۹	۴. اصل نامه پیامبر اکرم (ص) به هرقل (هراکلیوس) پادشاه روم
۴۸۰	۵. نامه پیامبر اکرم (ص) به مقوقس بزرگ مصر
۴۸۳	فهرست منابع فارسی و عربی
۴۸۷	کتابها و منابع اروپایی